

TER INFORMATIE

Aan: MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

T 06

Datum

18 augustus 2021

Referentie

Bijlagen

1. Internetconsultatieverslag
2. Openbaar te maken nota's

Kopie voor

Reeds afgestemd met
FEZ, HOenS, IB, WJZ

Aantal pagina's

2

nota

Openbaarmaking nota's en internetconsultatieverslag
wetsvoorstel wettelijke taken internationalisering
onderwijs

Aanleiding

Vanaf 1 juli jl. worden bij kamerstukken de onderliggende departementale nota's die de bewindspersonen hebben gebruikt voor de besluitvorming actief openbaar gemaakt op rijksoverheid.nl. Na akkoord van de ministerraad (verwachte agendering 27 augustus) gaat het Wetsvoorstel wettelijke taken internationalisering onderwijs naar de Tweede Kamer. Dit is dan ook het moment waarop de beslisnota's die hebben bijgedragen aan de besluitvorming omtrent dit wetsvoorstel openbaar zullen worden gemaakt. Met deze nota wordt u geïnformeerd over de openbaar te maken nota's en ontvangt u het verslag van de internetconsultatie dat gelijktijdig openbaar wordt.

Kernpunten

- De relevante nota's zijn als bijlage toegevoegd. Slechts de persoonsgegevens van opstellers (namen en telefoonnummers) zijn gelakt.
- De stukken zijn op te delen in drie categorieën, namelijk (I) Nuffic, (II) Neth-ER en (III) het wetsvoorstel (betreft zowel Nuffic als (beoogd) Neth-ER).
- Voorafgaand aan het openbaar maken van de documenten zullen Nuffic en Neth-ER op de hoogte worden gesteld van het moment van openbaarmaking. Na publicatie zal hen link van de documenten worden toegezonden.

Toelichting

Nuffic

Het proces dat tot het wetsvoorstel met wettelijke taken voor Nuffic heeft geleid, begon met een nota van FEZ van 10 februari 2019 waarbij akkoord is gevraagd op de voorgestelde governance-aanpak.

In navolging op voorgenoemde nota is er in het actualiteitenoverleg van 18 april 2019 nog een presentatie geweest over de uitkomsten. Deze presentatie ging over de mogelijke inrichting van het Nuffic takenpakket in de toekomst, met als een van de onderdelen de wettelijk taak. Naar aanleiding van deze presentatie is besloten het wetstraject te starten.

Datum
18 augustus 2021

Neth-ER

In de nota van 14 februari 2020 is akkoord gevraagd voor het starten van het wetstraject voor Neth-ER. Naar aanleiding van deze nota is dit nogmaals in het kolomoverleg van 4 maart 2020 toegelicht en geaccordeerd.

Tot slot is de nota van 17 november 2020 opgenomen waarin akkoord wordt gevraagd op het starten van het traject rondom het Stichtingenkader om in samenwerking met Neth-ER een Nederlandse rechtspersoon te laten oprichten.

Wetsvoorstel

In de nota's die betrekking hebben op het wetsvoorstel, dus op zowel Nuffic als (beoogd) Neth-ER, wordt akkoord gevraagd voor respectievelijk internetconsultatie, het vragen van advies aan de Algemene Rekenkamer, agendering in de CWIZO en agendering in de MR.

TER BESLUITVORMING

Aan: MBVOM, MOCW

**Financieel-Economische
Zaken**

Van

T +31 6

Datum

10 februari 2019

Referentie

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met

Aantal pagina's

5

nota

Stand van zaken werkgroep Nuffic

Paraaf FEZ

Datum

Paraaf DGHBE

Datum

Doel

In september 2018 hebben we u gesproken over de risico's op staatssteun in de subsidierelatie met Nuffic. Conform uw besluit zijn we hier mee aan de slag gegaan. In deze nota informeren we u waar we nu staan.

Nuffic in het kort:

- Is de Nederlandse organisatie voor internationalisering in onderwijs. Van primair en voortgezet onderwijs tot beroepsgericht en hoger onderwijs en onderzoek. Nuffic verricht activiteiten en ondersteuning in alle sectoren in het onderwijs. En verzorgt binding en uitwisseling van internationaal talent en ondersteunt zo internationalisering in de arbeidsmarkt;
- Er bestaat sinds ongeveer 65 jaar een (subsidie)relatie met OCW;
- Voor een variëteit van circa 50 activiteiten/programma's ontvangt Nuffic in totaal €23 miljoen per jaar;
- Er werken ruim 400 mensen;
- De huidige meerjarige subsidieperiode én bestuurlijke overeenkomst OCW-Nuffic loopt af in december 2020. Een nieuw sturingsconcept moet dan ingeregeld zijn.

Gevraagd besluit

1. Bent u akkoord om met de staatsteun-analyse en de voorgestelde governance-aanpak verder te gaan?
2. Bent u akkoord dat we in die lijn met Nuffic verder in gesprek gaan?

Toelichting

In september gaf u aan actief door te willen pakken op de volgende vier punten:

- 1) Ondervangen risico's staatssteun Nuffic en herziening governance
- 2) Brede analyse bij andere door OCW gefinancierde organisaties
- 3) Inbedden voorafgaande analyse op staatssteunrisico's

4) Betrekken Algemene Rekenkamer en Auditdienst Rijk

Deze aanpak is tot stand gekomen na intensief contact met de directie IB en de andere beleidsdirecties.

Datum

10 februari 2019

Ad 1) Ondervangen van risico's op staatssteun Nuffic:

- Voorstel is de taken ten aanzien van in ieder geval de diplomawaardering, de beurzen- en EU-programma's (Erasmus+) en de informatievoorziening omtrent deze onderwerpen aan studenten en onderwijsinstellingen wettelijk te verankeren (zie evt bijlage voor de afweging die daarbij gemaakt wordt). Hiermee wordt oa uitvoering gegeven aan verdragen en een lange praktijk van uitvoering van publieke taken, in het HO-domein.
- Inhoudelijk bepalen we uiterlijk dit voorjaar welke activiteiten op het terrein van internationalisering in het onderwijs we verder wettelijk willen regelen. Het gaat dan met name om de taken in het PO, VO en MBO domein.
- Deze herziening van de sturingsrelatie betekent ook dat we met Nuffic in gesprek zijn over het al dan niet voortzetten van een aantal huidige activiteiten:
  - NESO (Netherlands Education Support Offices): de kantoren van Nuffic in het buitenland. OCW en Nuffic verschillen van mening over de wenselijkheid van continuering van NESO. Nuffic ziet de NESO's als een kernactiviteit. OCW vindt het passender om de gelden die we nu in de NESO kantoren stoppen, in overleg met minister Kaag in te zetten om op enkele ambassades onderwijs- en wetenschapsattachés te plaatsen, zodat we veel beter de triple helix (politiek diplomatie, economische diplomatie en kennis- en wetenschapsdiplomatie volgens de Kaag-brief) vorm kunnen geven. De beleidsmatige wenselijkheid van dit instrument ligt bovendien op de tafel van het IBO Internationalisering, dat in mei opgeleverd wordt.
  - Holland Alumni Netwerk: Een netwerk dat bedoeld is om in contact te blijven met internationale alumni met als doel Nederland als onderwijsland, vestigingsland en kennispartner te promoten. Dit is een activiteit die vanuit haar doelstelling niet past bij het beleidsterrein van OCW en gezien de relatie met arbeidsmarkt en vestigingsklimaat logischer is om in voorkomend geval onder het Ministerie van Economische Zaken (RVO) te laten vallen.
  - Ondersteuning Nationale Unesco Commissie: Het bureau van de (onafhankelijke) Nationale Unesco Commissie is ondergebracht bij Nuffic. De activiteiten die het bureau verricht zijn breder/anders dan de activiteiten die Nuffic verricht om haar doelstelling (internationalisering in het onderwijs) te halen. Het past in elk geval niet onder de wettelijke taak van internationalisering in het onderwijs.
De Commissie zou zelf wel elders ondergebracht willen worden. Onderzocht wordt hoe een praktische ophanging dan wel geregeld kan worden, zonder nieuwe ongemakken te veroorzaken. Omdat de wen som dit goed/netjes te regelen ook uit de Unesco Commissie zelf komt wordt ABP Topconsult gevraagd hierover te adviseren.

- In het algemeen voert Nuffic diverse kortlopende projecten uit (bijvoorbeeld tweetalig onderwijs, uitwisseling docenten met VK, ontwikkelen label internationale stage mbo), waarbij de begrotingsreeks structureel is.
- Neth-ER: **Vertegenwoordiging** van het Nederlandse kennisveld in het onderwijs en de wetenschap bij de Europese Unie in Brussel. De vraag is gesteld of Neth-ER juridisch kan worden ondergebracht bij de stichting Nuffic. Gegeven het feit dat de kernactiviteit van Neth-ER te ver af staat van de beoogde activiteiten van Nuffic, past dit niet in de hierboven beschreven wettelijke taak en ligt onderbrengen bij Nuffic niet in de rede.
- Omdat de subsidie die Nuffic in 2019 ontvangt risico's op staatssteun bevat, dient OCW dit conform de rijksbegrotingsvoorschriften in het departementaal jaarverslag 2018 toe te lichten (onzekerheid over de rechtmatigheid);
- Inzet is het wettelijk regelen van de taken en de transitie van het gehele pakket per 1 januari 2021 volledig af te ronden;
- Publicitair: met Nuffic zijn we in gesprek over deze aanpassing van de subsidierelatie. Dat verloopt goed en in rustige sfeer. Medio maart zal OCW kleur moeten bekennen en dus laten zien dat we een belangrijk deel in een wettelijke taak gaan onderbrengen. Maar ook dat we een aantal zaken niet meer als subsidie geven (bijvoorbeeld Holland Alumni Netwerk en NESO's). Het is niet vanzelfsprekend dat Nuffic daar zo maar mee akkoord zal gaan. Eerst zal de Raad van Toezicht in stelling worden gebracht.
Nuffic zal mogelijk ook steun in de TK zoeken, zodra we echt een totaalplaatje neerleggen in maart/april.

Ad 2) Brede analyse bij andere OCW-gefinancierde organisaties

- Met ingang van dit jaar is het programma Groot Onderhoud Instellingen en Governance (Grondig) gestart. Doelstelling is om enerzijds gesubsidieerde organisaties in brede zin te analyseren op naleving van (financiële) wet- en regelgeving.
- Daarnaast maken we de financieel beheer-kaders inzichtelijk en makkelijker toepasbaar binnen het bestuursdepartement.
- Tot slot levert dit ook een gestructureerde aanpak op het evalueren van subsidierelaties op.

Ad 3) Inbedden voorafgaande analyse op staatssteunrisico's

- Met ingang van 2019 wordt voor alle individuele subsidiebeschikkingen >€125K, alle concept subsidieregelingen en alle aanvragen voor een schatkistlening een voorafgaande analyse uitgevoerd op staatssteunrisico's.

Ad 4) Betrekken Algemene Rekenkamer en Auditdienst Rijk

- De Auditdienst Rijk is expliciet betrokken bij zowel de analyse op Nuffic als het uitrollen van de departementsbrede analyse.
- Zelf maken we in het departementaal jaarverslag melding van de departementsbrede analyse in de bedrijfsvoeringsparagraaf, onderdeel 'Belangrijkste ontwikkelingen en verbeteringen in de bedrijfsvoering'. De

ADR benoemt dit traject naar verwachting in het samenvattend auditrapport, onderdeel 'Overige onderwerpen'.

- Met de Algemene Rekenkamer is actief gesproken over het inbedden van de voorafgaande analyse op staatssteunrisico's. Met de AR is niet gesproken over het staatssteunrisico bij Nuffic en de departementsbrede analyse.
- Publicitair: het is op dit moment onbekend hoe de Algemene Rekenkamer de onzekerheid in de rechtmatigheid in de subsidie van Nuffic + de uit te voeren departementsbrede analyse bestuurlijk zal wegen in haar Verantwoordingsonderzoek 2018.

Datum

10 februari 2019

Planning

Datum	Wat?
6 maart	Bestuurlijk overleg OCW – Nuffic (DGHBWE – Algemeen directeur Nuffic)
Uiterlijk 20 maart 2019	Beleidsdirectie geven gemotiveerd aan of activiteiten beleidsmatig noodzakelijk/wenselijk worden geacht
Begin april 2019	Totaalplaat definitieve aard en omvang activiteiten op het gebied van internationalisering in het onderwijs
Half april	Bestuurlijk overleg OCW – Nuffic over definitieve sturingsmodel met aard en omvang activiteiten
Eind april	Wetgevingstraject in gang zetten

Bijlage: Afweging al dan niet een wettelijk taak

Inbesteden: Het naar binnen halen bij OCW van activiteiten van Nuffic ligt politiek gezien lastig (bijvoorbeeld uitbreiden aantal rijksambtenaren is teken van uitbreidende rijksoverheid). Daar komt bij dat als we de activiteiten binnen het domein van het bestuursdepartement willen brengen, dan dient dat bij voorkeur in één keer voor alle gelijksoortige organisaties te gebeuren. Deze activiteiten zouden dan in een uitvoeringsorganisatie (zoals bv RVO) moeten worden ondergebracht. De inschatting van de werkgroep is dat dit alleen haalbaar is als er sprake is van verwaarlozing van de uitvoering van de taken. Dit is hier niet het geval.

Uitbesteden: Hierbij zijn alle juridische vormen en grondslagen (zoals aanbesteding, subsidieregeling, opdracht, mandaat en wettelijke taak) mogelijk. Wij adviseren bepaalde activiteiten waarvoor de verantwoordelijkheid bij de overheid ligt (hieronder getoond in de tabel bij categorie 1) neer te leggen in een wettelijke taak. Voor de overige huidige activiteiten van Nuffic (hieronder genoemd in de categorieën 2 tot en met 5) geldt dat er nog een keuze gemaakt kan worden om dit zoveel mogelijk wettelijk te borgen of via een andere juridische vorm tot stand te laten komen.

De volgorde hierbij is dat we ten eerste tot de conclusie komen dat er een expliciete taak ligt op in dit geval het terrein van (internationale) diploma-erkenning. Die taak moet je als overheid wettelijk verankeren. Een van de

mogelijkheden is om, na een vorm van heroverweging, deze via een aanwijzingsbesluit toe te wijzen aan een organisatie. Een andere mogelijkheid is om de organisatie (hier Nuffic) met naam op te nemen in de wet. Het vastleggen van een wettelijke taak en het keuzeproces wie die taak gaat uitvoeren zijn twee verschillende stappen.

Datum
10 februari 2019

Stopzetten van subsidie en toevoegen van lumpsum: In dit model stopt de directe financiering van één organisatie/expertisecentrum en wordt het subsidiebedrag toegevoegd aan de lumpsum per sector. Op het gebied van diplomawaardering is echter regie nodig door één organisatie/instelling. Ditzelfde geldt ook voor het uitvoeren van het Erasmus+ programma.

Hieronder lichten we dit schematisch toe.

Overzichtstabel

	Technisch mogelijk	Technisch (nog) niet mogelijk
Wenselijk	Categorie 1 12 activiteiten €7,5 mln	Categorie 2 17 activiteiten € 3,1 mln
Onbekend	Categorie 3 5 activiteiten €2,8 mln	Categorie 4 12 activiteiten € 7,9 mln
Onwenselijk	Categorie 5 Geen activiteiten	Categorie 6 5 activiteiten €1,9 mln
Subtotalen:	€ 10,3 mln	€ 13,0 mln

De horizontale as geeft aan of de huidige activiteiten gecontinueerd kunnen worden, of dat nog aanvullende duidelijkheid noodzakelijk is. De verticale as geeft de inschatting van de werkgroep weer of continuering van de activiteiten wenselijk, onbekend of onwenselijk is. Naarmate de kleurstelling roder wordt, voorzien we dat het ingewikkelder of zelfs onmogelijk wordt de activiteit op de huidige wijze door Nuffic te laten uitvoeren.

BWL-staf

**Bestuursondersteuning en
Advies**

Contactpersoon

Datum

18 april 2019

Registratienummer

Afgesteld met

Directeur akkoord

Ja

Vergroot planlast OCW

Nee

**Voor vergadering uit te
nodigen**

BWL en MTOCW

Paraaf portefeuillehouder

ter informatie

Inrichting governance Nuffic

Samenvatting van de bijgevoegde stukken:

In het actualiteitenoverleg van 18 april wordt u via een presentatie geïnformeerd over de uitkomsten van de staatsteunanalyse mbt Nuffic. Ook ontvangt u een voorstel voor inrichting en uitwerking van de governance met Nuffic, te implementeren per 2021.

Achtergrond informatie en aanleiding

Nuffic is in 1952 opgericht door Nederlandse universiteiten, op verzoek van de toenmalige minister van OKW. In diezelfde periode werden in ons omringende landen vergelijkbare organisaties opgericht, zoals de DAAD in (West-) Duitsland. Nuffic werkt hiermee samen. Nuffic heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een 'huis van de internationalisering', waar "publieke" taken aan zijn toebedeeld, zij het niet via de Nederlandse onderwijswetten.

Aanleiding staatsteunanalyse en governance Nuffic

- 1) Vragen ADR aan OCW in maart 2018: is er wel een staatsteuntoets gedaan door OCW en is er een risico op staatsteun?
- 2) In 2018 is door de AR een onderzoek bij VWS gedaan naar staatssteunrisico's die zich voordoen bij de vele subsidies die door VWS worden verstrekt. Conclusie: onvoldoende aandacht voor staatssteun en de toets vooraf is onvoldoende. Onrechtmatigheid van €800 miljoen.
- 3) aanvullend: Verzoek van Neth-ER om een personele unie met Nuffic aan te kunnen gaan.

Eerst een interne verkenning gedaan en op 25 mei een opdracht van MTOCW:

- 1) Licht de subsidie Nuffic door op risico's op staatssteun en doe een voorstel voor inrichting van de governance vanaf 2021 (1 jan 2021 loopt de meerjarige subsidie en bestuurlijke overeenkomst af.
- 2) Betrek subsidierelatie met Neth-ER in de taakopdracht

Aanpak

- 1) Opsplitsen van de subsidie van €23 mln per jaar naar activiteiten en naar beleidsvelden Po, VO, MBO, HO&S en IB (± 34 stuks)
- 2) per activiteit gesprek aan de hand van vragenlijst (inzicht/overzicht activiteiten/risico staatssteun?)

3) Procesafspraken met Nuffic over aard van de taken en de opbrengsten (gepast betrokken)

Uitkomst van technische operatie en beleidsmatige taakdoorlichting:

- Gemeenschappelijk gevoel dat internationalisering in het onderwijs een belangrijk thema is, niet alleen in HO, maar ook in funderend onderwijs.
- Huidige tijdsgeest (hoe om te gaan met publieke middelen) stelt andere eisen aan structuur, gedrag en sturing. Dus dat er nu staatsteunrisico's lijken te zijn, komt voort uit veranderende Europese regels en de druk om eigen inkomsten te verwerven (er is een markt ontstaan).
- Risico op staatssteun is aanwezig bij het overgrote deel van de activiteiten van Nuffic.
- Er is een automatisme ontstaan om activiteiten/dienstverlening waar een markt voor lijkt te zijn, aan Nuffic te gunnen. Waarbij een serieuze evaluatie achterwege is gebleven.
- Formele inkadering ontbreekt om bij Nuffic structurele/internationale taken te beleggen. Er is nu geen wettelijk taak voor bijvoorbeeld diploma-erkenning en uitvoering van Europese beurzen programma's terwijl daar in het HO wel iets voor te zeggen is.
- Voor PO/VO/MBO is internationalisering ook een belangrijk onderwerp, maar ligt een wettelijk taak hier wel voor de hand?

Presentatie in het actualiteitenoverleg

In dit overleg krijgt u een totaalplaatje gepresenteerd voor mogelijke inrichting van het Nuffic takenpakket vanaf 2021.

Het gaat voor een deel over een wettelijk taak (proces te starten in juni), een deel zal verlopen via opdrachtverlening en een deel herbeleggen van taken middels aanbesteding.

- U wordt na de presentatie gevraagd in te stemmen met een inhoudelijke uitwerking.
- U wordt verder gevraagd in te stemmen met het proces: bestuurlijk gesprek met Nuffic, politieke sondering, overleg met andere betrokken departementen zoals BZ.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Internationaal Beleid

Van

T +31

Datum

14 februari 2020

Referentie

<referentiekenmerk>

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met

HOenS, MBO, OWB, WJZ,

Aantal pagina's

3

nota

Wettelijke taak Neth-ER

Aanleiding

U bent eerder geïnformeerd over de projectgroep Nuffic. Eén van de zes deeltaken van deze projectgroep is het creëren van een wettelijke taak voor Nuffic. Een andere deeltaak betreft de mogelijke overgang van Neth-ER naar Nuffic. Met het oog hierop is onderzocht of de informerende activiteiten van Neth-ER onder de wettelijke taak van Nuffic zouden kunnen vallen. Nuffic en Neth-ER hebben OCW beiden verzocht hierover z.s.m. uitsluitel te geven zodat zij mogelijke vervolgesprekken op basis van dit besluit kunnen voortzetten.

Met deze nota wordt uw akkoord gevraagd op de uitkomsten van deze analyse en op het informeren van zowel Nuffic als Neth-ER hierover. Daarnaast wordt uw akkoord gevraagd op het creëren van een wettelijke taak voor Neth-ER.

Beslispunten

1. Gaat u akkoord met het niet opnemen van de activiteiten van Neth-ER in de beoogde wettelijke taak van Nuffic?
2. Gaat u akkoord met het in gang zetten van het proces om een aparte wettelijke taak te creëren voor het informeren van het Nederlandse kennisveld over ontwikkelingen en kansen op EU-niveau en vervolgens Neth-ER voor de uitvoering hiervan aan te wijzen?

Toelichting

De vereniging Neth-ER is gevestigd in Brussel en heeft als taak *het verzorgen van juiste en actuele informatie over de Europese beleidsontwikkelingen over de kennisdossiers aan het Nederlandse kennisveld en het ondersteunen van de Europese beleidsbeïnvloeding door de leden*. In de praktijk vertaalt zich dit in de hoofdtaken "informereren" (vanuit Brussel naar NL) en "beïnvloeden/lobbyen" (vanuit NL naar Brussel). De leden van Neth-ER zijn: KNAW, MBO-raad, VH, VSNU, Nuffic, TNO, NWO, NFU, ISO, JOB en LSVb.

OCW was nauw betrokken bij het ontstaan van Neth-ER, en de medewerkers van Neth-ER (ca. 6FTE) stonden tot vorig jaar ook allen op de loonlijst van OCW (detacheringsovereenkomst).

De vereniging ontvangt reeds sinds haar ontstaan in 2006 subsidie van OCW (in 2019: 600.000 euro). Daarnaast bedraagt de totale ledenbijdrage 480.0000 euro. Tot slot ontvangt Neth-ER ook inkomsten uit verhuur en catering.

De huidige manier van financieren is eind 2019 aangemerkt als mogelijk ongeoorloofde staatssteun en het is dus ongewenst deze in de toekomst voort te zetten.

Datum

Op basis van een analyse door IB, WJZ en Grondig is het advies om in de toekomst de lobby-taak van Neth-ER niet meer te financieren en om de informerende taak van Neth-ER, waar wel een overheidsbelang en -rol gezien wordt, niet mee te nemen in de wettelijke taak van Nuffic, maar apart vorm te geven.

De voorgestelde wettelijke taak van Nuffic is niet toereikend voor de informerende activiteiten die Neth-ER uitvoert. De wettelijke taak van Nuffic sluit momenteel aan bij de aanbevelingen die vanuit Grondig zijn gedaan m.b.t. Nuffic en door het MT-OCW akkoord bevonden. Het breder trekken van de wettelijke taak van Nuffic doet af aan de daarbij horende argumentatie.

Voorstel is om een aparte wettelijke taak te maken van de informerende activiteiten en vervolgens Neth-ER voor de uitvoering hiervan aan te wijzen. Aangezien de wettelijke taak voor Nuffic nog in een voorfase zit, zou deze wettelijke taak in hetzelfde wetstraject kunnen worden meegenomen. Door middel van deze oplossingsrichting wordt het voortbestaan van de activiteiten geborgd en wordt de financieringsstroom van OCW naar Neth-ER zuiver en doelgericht belegd.

De wettelijke taak zou uitsluitend de informerende activiteiten van Neth-ER m.b.t. o.a. de Europese programma's (Horizon, Erasmus, Structuurfondsen) betreffen. De lobbyactiviteiten van Neth-ER dienen uit de ledenbijdrage te worden gefinancierd. Met het oog hierop dient Neth-ER aan te kunnen tonen dat deze financieringsstromen gescheiden blijven.

Voor het creëren van een wettelijke taak zijn vooral drie punten van belang. Deze drie punten worden hieronder voor Neth-ER toegelicht:

1. Maatschappelijk belang
2. Overheidstaak
3. Waarom Neth-ER

1. *Maatschappelijk belang*

Het is van groot belang dat het Nederlandse kennisveld goed geïnformeerd is over ontwikkelingen en kansen op Europees niveau.¹ Deze informatie is noodzakelijk om nationale beleidsdoelstellingen te behalen zoals geformuleerd in o.a. de nationale wetenschapsagenda, de strategische agenda hoger onderwijs en de visie op internationalisering in het mbo en ho. Daarnaast zorgt het voorzien van het kennisveld van informatie over het Europees beleidsproces ervoor dat de Nederlandse participatie in de Europese programma's wordt vergroot.

Met de beoogde wettelijke taak wordt gestreefd naar het versterken van de Nederlandse kennis-economie. Door de juiste informatie op het juiste moment kan het Nederlandse kennisveld zich op EU-niveau optimaal positioneren en de mogelijkheden die zich voordoen maximaal benutten.

2. *Overheidstaak*

De Nederlandse overheid moet deze taak naar zich toe trekken om het *free rider*-probleem te ondervangen. Als iedere organisatie binnen het Nederlands kennisveld zijn eigen belang nastreeft, dan komt het publieke goed – te weten de

---

¹ Wanneer er in deze nota wordt gesproken over het kennisveld, betreft het veldorganisaties werkzaam op de gebieden onderzoek, onderwijs en innovatie.

informatievoorziening over ontwikkelingen en programma's op EU-niveau – niet tot stand doordat deze ondeelbaar en niet uitsluitbaar is. Het is in het belang van het Nederlandse kennisveld dat alle partijen die daar deel van uitmaken in dezelfde mate over deze informatie kunnen beschikken.

Datum

3. *Waarom Neth-ER*

Neth-ER is de enige organisatie in Brussel met aan de ene kant voldoende kennis van en netwerken in het gehele Nederlandse kennisveld om op de hoogte te zijn van de behoefte aan de Nederlandse kant. Aan de andere kant heeft Neth-ER ook voldoende kennis van en netwerken in de Europese instellingen om ontwikkelingen op de juiste manier te kunnen duiden voor het Nederlandse kennisveld.

Neth-ER kan hierdoor de schakelfunctie vervullen op het terrein van informatievoorziening tussen activiteiten en behoeften van het Nederlandse kennisveld en activiteiten en initiatieven op EU-niveau.

Vervolgstappen indien akkoord op beide besluiten

- DGHBWE zal voorzitter Neth-ER informeren over de zienswijze van OCW om informatieverstrekking over Europese beleidsontwikkelingen voor het Nederlands kennisveld vast te leggen in een wettelijke taak en Neth-ER aan te wijzen als organisatie om deze wettelijke taak uit te voeren.
- Nuffic wordt over deze zienswijze geïnformeerd door de projectgroep Nuffic en daarmee wordt dit deelproject losgekoppeld van de gesprekken met Nuffic. Wel blijft Neth-ER met betrekking tot de financiële vraagstukken en het wetstraject onderdeel van de projectgroep Nuffic. Eén van de financiële vraagstukken is de hoogte van de subsidie. Het is aan Neth-ER om hiervoor met een onderbouwing te komen, die dan door OCW moet worden getoetst. Binnen OCW is de onderlinge financiële verdeling tussen de sectoren nog onderwerp van nader overleg.
- IB start het gesprek met het bestuur en de directie van Neth-ER over wat deze wettelijke taak, waarbij Neth-ER aangewezen wordt om deze wettelijke taak uit te voeren, betekent voor de bedrijfsvoering van Neth-ER. Er moet bijv. een strikte scheiding gemaakt worden tussen de middelen die Neth-ER ontvangt van OCW voor de informerende taak en de besteding daaraan en de bijdrage die Neth-ER ontvangt voor haar lobby-activiteiten van de leden. Neth-ER dient aan te tonen dat deze activiteiten en de uitgaven daaraan van elkaar gescheiden worden.
- Een wettelijke taak voor Neth-ER kan worden meegenomen in hetzelfde wetstraject als de wettelijke taak voor Nuffic. Een belangrijke kanttekening is wel dat het in gang zetten van het creëren van een wettelijke taak nog niet betekent dat deze ook daadwerkelijk tot stand komt. Het betreft namelijk een parlementair proces en de uitkomst hiervan staat niet vast.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW
via MBVOM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van
[redacted]

T +31 [redacted]

Datum

19 oktober 2020

Referentie
[redacted]

Bijlagen

Conceptwetsvoorstel
[redacted]

Formulier internetconsultatie
[redacted]

IAK-vragen ([redacted])

Kopie voor
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Reeds afgestemd met

Projectgroep en Stuurgroep
Nuffic (FEZ, IB, MBO, OWB, PO,
VO, WJZ)

Aantal pagina's

3

nota

Aanbieding voor internetconsultatie - wetsvoorstel
aanwijzing rechtspersoon wettelijke taak
internationalisering

Aanleiding

Als gevolg van een onderzoek van de Auditdienst Rijk naar de subsidiering, waarin werd geconcludeerd dat bij een aantal subsidies een verhoogd risico op staatssteun bestond, dient de sturingsrelatie met Nuffic op verschillende punten te worden geformaliseerd.

Door het MT-OCW is onder meer besloten dat een deel van de taken die Nuffic uitvoert onderdeel dient te worden van een wettelijke taak. Het betreffen taken op het gebied van beurzenverlening, diplomawaardering, onderzoek naar internationalisering, en informatievoorziening. Tevens dient ook de formalisering van de informerende taak van Neth-ER wettelijk te worden vastgelegd.

Voor het project Nuffic is een Stuurgroep en een Projectgroep ingericht. In de stuurgroep zijn de directies PO, VO, MBO, HO&S, IB, WJZ en FEZ betrokken. De stuurgroep heeft ingestemd met het voorleggen van dit conceptwetsvoorstel aan u ter accordering van de start van de internetconsultatie. Het wetsvoorstel is tevens vertrouwelijk aan Nuffic en Neth-ER voorgelegd.

Besluit

Bent u akkoord met het aanbieden van dit wetsvoorstel voor openbare internetconsultatie?

De internetconsultatie staat gepland voor 27 oktober t/m 24 november 2020 (4 weken).

Toelichting

Datum

19 oktober 2020

Inhoud wetsvoorstel

De taken die via dit wetsvoorstel worden belegd bij Nuffic en (beoogd) Neth-ER zijn reeds bestaande taken. Voor een groot deel kan het wetsvoorstel als een codificatie van de bestaande praktijk worden beschouwd. Hieronder volgt een korte toelichting op een aantal aspecten in het wetsvoorstel.

Wettelijke taak Nuffic

- In het wetsvoorstel wordt bepaald dat een aantal taken wettelijk worden toebedeeld aan Nuffic. Tevens wordt bepaald dat voor deze taken subsidie kan worden verleend aan Nuffic.
- De taken voor Nuffic die in dit wetsvoorstel worden geregeld betreffen de volgende:
  - Diplomawaardering en informatieverstrekking in het kader van het Lissabon erkenningsverdrag (nationaal informatiecentrum);
  - Diplomawaardering, buiten de reikwijdte van bovengenoemd verdrag;
  - Advisering over beursverlening;
  - Onderzoeken met betrekking tot internationalisering in het onderwijs;
  - Het publiek beschikbaar stellen van informatie omtrent internationalisering binnen het onderwijs;
  - Overige activiteiten ter bevordering van de internationalisering binnen het onderwijs.
- Thans neemt Nuffic zelfstandig beslissingen met rechtsgevolgen rondom het verstrekken van beurzen aan leerlingen, studenten of onderzoekers. Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat de taak van Nuffic zich gaat beperken tot advisering omtrent de beursverlening aan de Minister van OCW. De vormgeving van deze taak is ingegeven door het feit dat het oprichten van een zbo voor de verlening van beurzen niet opportuun wordt geacht. Op deze manier wordt wel de expertise die Nuffic op dit punt heeft benut.

Wettelijke taak nog aan te wijzen rechtspersoon (Neth-ER)

- Een nog aan te wijzen rechtspersoon krijgt de taken opgedragen die Neth-ER nu reeds jaren uitvoert. Het betreft de taak tot het informeren van het Nederlandse kennisveld over de relevante ontwikkelingen binnen de Europese Unie op het gebied van onderwijs en onderzoek.
- Deze taak kan nog niet rechtstreeks aan Neth-ER worden opgedragen, omdat Neth-ER een buitenlandse rechtspersoon is. Als zij is omgevormd tot een rechtspersoon naar Nederlands recht, dan kan zij via een aanwijzingsbesluit op grond van bijgevoegd wetsvoorstel aangewezen worden.

Inbedding in de Wet SLOA

- In het wetsvoorstel is er voor gekozen om de wettelijke taken voor Nuffic en de nog aan te wijzen rechtspersoon onder te brengen in de Wet SLOA. In deze wet zijn ook de taken voor stichting Cito en stichting Leerplanontwikkeling ondergebracht. Er is niet voor de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) gekozen omdat de taken voor Nuffic en Neth-ER breder zijn dan het hoger onderwijs. Ook de drie andere sectorwetten dienen dan te worden aangepast.
- Door te kiezen voor inbedding in de Wet SLOA kan de in die wet opgenomen sturingsmogelijkheid ook op de wettelijke taken voor Nuffic en de nog aan te

wijzen rechtspersoon toepassing worden verklaard. Het gaat hier bijvoorbeeld om de Kaderbrief. In de Wet SLOA is reeds geregeld dat ten aanzien van de taken van Cito en stichting leerplanontwikkeling tweejaarlijks een Kaderbrief naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. Dit zal ook voor de taken van Nuffic en (beoogd) Neth-ER gaan gelden. Het houdt een mogelijkheid in om nader (inhoudelijk) te sturen op de activiteiten die de organisaties uitvoeren in het kader van de wettelijke taken die aan hen zijn toegekend. Aan de hand van de Kaderbrief aan de Tweede Kamer en een startbrief aan Nuffic en (beoogd) Neth-ER, kan door deze organisaties een subsidie worden aangevraagd bij OCW.

Datum

19 oktober 2020

Comptabiliteitswet

- Als gevolg van het wetsvoorstel worden Nuffic en de nog aan te wijzen rechtspersoon, een rechtspersoon met een wettelijke taak.
- Op een rechtspersoon met een wettelijke taak is de Comptabiliteitswet 2016 van toepassing, inclusief de toezichtsmogelijkheden.

Nuffic en Neth-ER

Met Nuffic en Neth-ER is een conceptwetsvoorstel gedeeld. Zij waren tevreden met het wetsvoorstel, en hadden nog een paar opmerkingen. De meeste opmerkingen zijn reeds verwerkt in bijgevoegd wetsvoorstel. Wat betreft een aantal punten zal tijdens internetconsultatie worden bezien of deze worden verwerkt in een nieuwe versie.

Vervolgproces

- Gelijktijdig met de internetconsultatie vindt afstemming plaats met J&V, wordt het wetsvoorstel voor (verkorte) uitvoeringstoets voorgelegd aan DUO en de Inspectie, en wordt de Algemene Rekenkamer, de Autoriteit Persoonsgegevens en het Adviescollege Regeldruk gevraagd om advies.
- Het streven is om het wetsvoorstel nog voor het verkiezingsreces aan te bieden bij de MR.
- De beoogde inwerkingtredingsdatum betreft 1 januari 2022.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Internationaal Beleid

Van

T (06)

Datum

17 november 2020

Referentie

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met

FEZ, WJZ

Aantal pagina's

2

nota

Traject Stichtingenkader wettelijke taak Neth-ER

Aanleiding

In het kolomoverleg MOCW - DGHBWE van 4 maart 2020 bent u akkoord gegaan met het creëren van een wettelijke taak voor Neth-ER. Deze taak betreft de informatievoorziening vanuit Brussel aan het Nederlandse kennisveld.

Gaandeweg dit wetstraject is echter vanuit het ministerie van Financiën (hierna: FIN) gebleken dat het niet mogelijk is om een wettelijke taak te geven aan een buitenlandse rechtspersoon. Neth-ER is een vereniging naar Belgisch recht. Het is hierdoor niet mogelijk om Neth-ER (in de huidige situatie) met een wettelijke taak te belasten. Hierdoor bestaat de noodzaak voor Neth-ER om een Nederlandse rechtspersoon te worden.

Met deze nota wordt uw akkoord gevraagd op het starten van het traject rondom het Stichtingenkader om in samenwerking met Neth-ER een Nederlandse rechtspersoon te laten oprichten.

Beslispunt

Gaat u akkoord met het formeel aanvragen van advies bij de Toetsingscommissie Verzelfstandiging van het ministerie van Financiën en de Algemene Rekenkamer?

Kernpunten

- Bij het creëren van een Nederlandse rechtspersoon is er sprake van 'doen oprichten'. OCW beweegt Neth-ER namelijk om een nieuwe rechtspersoon op te richten. Dit betekent dat het proces uit het Stichtingenkader moet worden gevolgd.
- Dit betekent dat OCW akkoord moet krijgen van de Toetsingscommissie Verzelfstandiging (directie Begrotingszaken bij FIN) en de Algemene Rekenkamer voor het doen oprichten van een Nederlandse rechtspersoon.
- Na akkoord zal het plan van oprichting worden voorgelegd aan de MR. Bij positief besluit wordt dit kenbaar gemaakt aan de Staten-Generaal. Zij hebben 30 dagen om te reageren en zonder reactie kan na die 30 dagen de rechtspersoon worden opgericht.

- De eerste stap, na interne afstemming met FEZ en WJZ, is naar de Toetsingscommissie Verzelfstandiging gaan met een onderbouwing en de concept statuten van de op te richten vereniging.

Datum

17 november 2020

Toelichting

De voorgestelde aanpak rondom het doen oprichten van een nieuwe rechtspersoon is reeds met DGHBWE besproken en akkoord bevonden op 22/9 jl. Vervolgens heeft hierover een gesprek met Neth-ER plaatsgevonden. Zij hebben een jurist ingehuurd om te adviseren over de op te richten rechtspersoon en de inrichting daarvan. Neth-ER is momenteel voornemens een Nederlandse vereniging op te richten die vergelijkbaar is met de huidige vereniging. Vooralnog zal de Belgische vereniging ook blijven voortbestaan met oog op de huur van het pand. Een belangrijk aandachtspunt voor OCW hierbij is dat we met Neth-ER moeten afstemmen dat er straks een goede afbakening ontstaat tussen de publieke taak (informatievoorziening) en de private taak (lobby activiteiten) en dat deze scheiding ook in financiële zin goed geregeld moet worden.

Naar aanleiding van bovenstaande gesprekken is er een onderbouwing van het doen oprichten van een nieuwe rechtspersoon voor het uitvoeren van de beoogde wettelijke taak opgesteld. Deze is met FEZ en WJZ afgestemd. Na uw akkoord kan deze onderbouwing, met de conceptstatuten van de nieuwe rechtspersoon, naar de Toetsingscommissie Verzelfstandiging worden gestuurd voor advies. De aanvraag van dit advies verloopt via een brief gericht aan de directeur Begrotingszaken (FIN). Deze mag worden ondertekend op DG-niveau. Er is reeds al informeel contact geweest met FIN en de Algemene Rekenkamer. Zij zijn op de hoogte van de mogelijke adviesaanvragen.

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Van

T +31 6

Datum

11 januari 2021

Referentie

Bijlagen

Brief aan Algemene Rekenkamer

Bijlage bij brief (wetsvoorstel)

Reeds afgestemd met

IB, WJZ

Aantal pagina's

2

nota

Verzoek om advies aan Algemene rekenkamer inzake
wetsvoorstel aanwijzing rechtspersoon wettelijke taak
internationalisering

Aanleiding

- Op dit moment wordt gewerkt aan het wetsvoorstel *Aanwijzing rechtspersoon wettelijke taak internationalisering*. In dit wetsvoorstel wordt een aantal taken voor Nuffic wettelijk vastgelegd (bijvoorbeeld het doen van onderzoek alsmede de informatievoorziening omtrent internationalisering van onderwijs en onderzoek, het adviseren omtrent de waarde van diploma's t.b.v. ho-instellingen, en het adviseren omtrent beursverlening t.b.v. de minister van OCW). Ook wordt geregeld dat een rechtspersoon met een wettelijke taak wordt aangewezen die tot taak heeft het informeren over Europese ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en onderzoek (beoogd: Neth-ER, de organisatie die deze taak thans uitvoert). Met het wetsvoorstel wordt geregeld dat voor deze wettelijke taken subsidie kan worden verstrekt.
- Omdat met het wetsvoorstel rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) in het leven worden geroepen zoals bedoeld in de Comptabiliteitswet 2016, dient de Algemene Rekenkamer om advies te worden gevraagd.

Samenvatting van de brief

In bijgaande brief vraagt u de Algemene Rekenkamer om advies inzake het wetsvoorstel.

Besluiten door ondertekening

Indien u akkoord bent met het vragen van advies aan de Algemene Rekenkamer, graag uw handtekening onder bijgevoegde brief. Het conceptwetsvoorstel wordt als bijlage meegestuurd.

Toelichting

Proces tot nu toe - inhoudelijke aanpassingen

- Ambtelijk is reeds overleg geweest met de Algemene Rekenkamer over het wetsvoorstel. Naar aanleiding van dit overleg is de toelichting van het wetsvoorstel op een aantal punten aangepast (met name als het gaat om inhoudelijke sturing, toezicht en interventie).
- Het wetsvoorstel is reeds voorgelegd voor internetconsultatie, en is tevens voorgelegd aan het adviescollege toetsing regeldruk (ATR), de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en DUO.

- ATR heeft het verzoek ambtelijk afgedaan; een aantal opmerkingen is verwerkt in de toelichting.
- De AP heeft geen opmerkingen bij het wetsvoorstel. De toelichting van het wetsvoorstel is naar aanleiding van een *privacy impact assessment* die samen met Nuffic wordt opgesteld, en een advies van de Functionaris Gegevensbescherming van Nuffic, aangepast en uitgebreid.
- DUO geeft aan dat het wetsvoorstel zoals het aan hen is voorgelegd uitvoerbaar is (geen gevolgen voor DUO). In de uitvoeringstoets is ook gevraagd of er gevolgen zijn voor DUO wanneer de zgn. 'mnsf-taak' van Nuffic wordt toegevoegd aan het wetsvoorstel. Deze taak houdt in dat Nuffic DUO kan adviseren rondom de vergelijkbaarheid van opleidingen in het kader van aanvragen van studenten voor studiefinanciering voor een opleiding buiten Nederland ('meeneembare studiefinanciering', mnsf). In de uitvoeringstoets geeft DUO aan dat voor de uitvoerbaarheid het *voorwaardelijk* is dat de adviestaak van Nuffic in het kader van de meeneembare studiefinanciering geen onderdeel wordt van het wetsvoorstel aangezien dit financiële gevolgen heeft. Over deze financiële gevolgen wordt het gesprek gevoerd met DUO. Vanwege de inhoud is het evenwel wenselijk dat deze taak behoudens voorgaande reeds wordt opgenomen in het wetsvoorstel zoals dit wordt voorgelegd aan de Algemene Rekenkamer.
- Tijdens de internetconsultatie hebben verschillende organisaties voorgesteld om naast onderwijs en onderzoek ook het kennisdomein innovatie expliciet te verankeren in het wetsvoorstel. Naar aanleiding hiervan en in overleg met EZK is innovatie ook expliciet toegevoegd aan het wetsvoorstel. In het wetsvoorstel wordt het kennisveld gedefinieerd als de instellingen waar die onder het beleidsveld van OCW vallen. Dat neemt echter niet weg dat andere organisaties in een breder kennisveld uiteindelijk ook kunnen profiteren van de informatieverstrekking, omdat deze informatie ook openbaar wordt gemaakt.

Datum

11 januari 2021

Vervolgproces

- Parallel wordt het wetsvoorstel aan JenV voorgelegd (wetgevingstoets).
- Op dit moment voert Nuffic voor OCW verschillende beurzenprogramma's uit. Daarbij neemt Nuffic in sommige gevallen ook het besluit tot beursverlening. Met het wetsvoorstel is een knip gemaakt tussen de daadwerkelijke besluitvorming rondom het verlenen van beurzen (door MOCW) en de advisering van MOCW hieromtrent (taak Nuffic). Hiermee wordt voorkomen dat Nuffic op dit punt een zelfstandig bestuursorgaan wordt. Met DUS-I wordt gesproken over de uitvoering hiervan (namens MOCW). Tevens zal hierover worden gesproken met DUO.
- Met DUO zal worden gesproken over de financiële consequenties van het opnemen van de mnsf-taak van Nuffic in het wetsvoorstel.
- Hieronder vindt u de planning van het wetsvoorstel. De planning is erg strak om de beoogde inwerkingtreding per 1/1/22 te kunnen halen.

Rekenkamer	18 januari 2021 tot 1 maart 2021
CWIZO	30 maart 2021
MR	9 april 2021
RvS	April, mei, juni 2021
Nader rapport	Juni/juli 2021
TK	September/oktober 2021
EK	Oktober/november 2021

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, MBVOM

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

T 06-

Datum

29 maart 2021

Referentie

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met
HOenS, IB

Aantal pagina's

3

nota

Wet wettelijke taken internationalisering onderwijs -
CWIZO

Aanleiding

- Het wetsvoorstel heeft – kort gezegd – betrekking op de taken van Nuffic ihkv beursverlening, diplomawaardering en bevordering van de internationalisering. Deze taken worden met het wetsvoorstel wettelijk geborgd. Ook wordt de taak van Neth-ER (informereren van het kennisveld over relevante ontwikkelingen in de EU) met dit wetsvoorstel wettelijk geborgd. De concrete aanleiding voor het wetsvoorstel is het Project Grondig en de constatering dat de subsidieverlening aan Nuffic en Neth-er een verhoogd risico hebben op ongeoorloofde staatsteun.
- Eerder is u verzocht akkoord te gaan met het aanbieden van het wetsvoorstel ter internetconsultatie. Internetconsultatie heeft inmiddels plaatsgevonden en ook de Autoriteit Persoonsgegevens, DUO/Inspectie/ADR en de Algemene Rekenkamer hebben advies uitgebracht.
- De Algemene Rekenkamer (zie ook de toelichting hierna) heeft opmerkingen gemaakt over de wijze van sturing en toezicht. Gekozen is – na afstemming met de DGHBWE – om in het wetsvoorstel een bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen en een taakverwaarlozingsregeling op te nemen.
- Het voorstel kent een zeer strakke planning om – voor zover mogelijk – inwerkingtreding per 1 januari 2022 nog te halen. Dit is afhankelijk van hoe snel de Raad van State-fase en de parlementaire fase doorlopen kan worden. Wordt die datum niet gehaald, dan blijft het eerder genoemd risico op ongeoorloofde staatsteun bestaan. Gelet op deze tijdsdruk wordt nu gelijktijdig nog het formele akkoord op de wetgevingstoets van J&V gevraagd. De verwachting is dat dit niet meer tot wezenlijke aanpassingen zal leiden.

Beslispunt

Gaat u akkoord met de start van het ministerraadtraject, te beginnen met de aanbieding van het wetsvoorstel en het ontwerpbesluit aan de CWIZO?

Toelichting

Inhoud wetsvoorstel

De taken die via dit wetsvoorstel worden belegd bij Nuffic en (beoogd) Neth-ER zijn reeds bestaande taken. Voor een groot deel kan het wetsvoorstel als een

codificatie van de bestaande praktijk worden beschouwd. Hieronder volgt een korte toelichting op een aantal aspecten in het wetsvoorstel.

Datum
29 maart 2021

Wettelijke taak Nuffic

- In het wetsvoorstel wordt bepaald dat een aantal taken wettelijk worden toebedeeld aan Nuffic. Tevens wordt bepaald dat voor deze taken subsidie kan worden verleend aan Nuffic.
- De taken voor Nuffic die in dit wetsvoorstel worden geregeld betreffen de volgende:
  - Diplomawaardering tbv ho-instellingen en de minister tbv titelerkenning
  - Advisering over beursverlening aan de minister
  - Advisering over vergelijkbaarheid opleidingen tbv meeneembare studiefinanciering
  - Onderzoeken met betrekking tot internationalisering in het onderwijs;
  - Het publiek beschikbaar stellen van informatie omtrent internationalisering binnen het onderwijs
  - Overige activiteiten ter bevordering van de internationalisering binnen het onderwijs.

Wettelijke taak nog aan te wijzen rechtspersoon (Neth-ER)

- In het wetsvoorstel wordt bepaald dat de minister een rechtspersoon kan aanwijzen die tot taak heeft het kennisveld te informeren over het beleid van de Europese Unie op het gebied van onderwijs, onderzoek en innovatie en de mogelijkheden die dit beleid biedt. Tevens wordt bepaald dat voor deze taken subsidie kan worden verleend.
- Vanwege de gedeelde verantwoordelijkheid ten aanzien van het onderwerp innovatie, is overleg gevoerd met EZK.
- Omdat Neth-ER momenteel een vereniging naar Belgisch recht is en het niet mogelijk is gebleken om een buitenlandse rechtspersoon te belasten met een wettelijke taak, is er gekozen voor een aanwijzingsbevoegdheid.
- Parallel aan dit wetsvoorstel loopt er een traject (volgens het stichtingenkader) waarin Neth-ER een Nederlandse vereniging opricht met oog op de uitvoering van de wettelijke taak.

Opmerkingen Algemene Rekenkamer

De ARK heeft opmerkingen gemaakt over de wijze van sturing en toezicht. De ARK beveelt aan extra instrumenten in te bouwen waarmee bijgestuurd kan worden. Tot op heden waren naast 'het goede gesprek' slechts financiële prikkels ingebouwd. Naar aanleiding van de opmerkingen van de ARK is – in afstemming met de DG – de bevoegdheid opgenomen om Nuffic algemene aanwijzingen te geven en is voorzien in een taakverwaarlozingsregeling. Voor Neth-ER is uitbreiding van het toezichtinstrumentarium niet geïndiceerd, vanwege het feit dat zij bij aanwijzingsbesluit orden aangewezen en daarom laagdrempeliger kan worden ingegrepen. Wel is geborgd dat Neth-ER voldoende overleg moet voeren met het kennisveld.

Risico's op vertraging

- De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2022.
- De planning van het wetgevingsproces is zeer krap en dat is een risico.

- Ook na deze fase zijn er nog momenten waarop vertraging kan optreden, waardoor mogelijk later de conclusie moet worden getrokken dat de eerder genoemde inwerkingtreding niet wordt gehaald.
- Vertraging houdt in dat subsidies aan Nuffic en Neth-ER langer een staatssteunrisico met zich meebrengen.

Datum
29 maart 2021

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

T 06-

Datum

12 april 2021

Referentie

Bijlagen

- wetsvoorstel
- ministerraadsformulier

Kopie voor

Reeds afgestemd met

HOenS, IB

Aantal pagina's

1

nota

Wijziging van de Wet subsidiëring landelijke
onderwijsondersteunende activiteiten 2013 in verband
met de toebedeling van wettelijke taken op het gebied
van internationalisering binnen het onderwijs (Wet
wettelijke taken internationalisering onderwijs)

Op 31 maart jl. bent u akkoord gegaan met de aanbieding aan de CWIZO van het wetsvoorstel Wettelijke taken internationalisering onderwijs. De CWIZO heeft op 12 april 2021 plaatsgevonden. De CWIZO heeft ingestemd met agendering in de ministerraad. Het wetsvoorstel is nu gereed voor behandeling in de ministerraad.

Besluit door ondertekening

Indien u akkoord bent met de behandeling in de ministerraad van het bijgevoegde wetsvoorstel, gelieve het ministerraadsformulier vóór 16 april a.s. te ondertekenen. Dan kan het wetsvoorstel worden geagendeerd voor de ministerraad van 23 april a.s.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel heeft – kort gezegd – betrekking op de taken van Nuffic in het kader van beursverlening, diplomawaardering en bevordering van de internationalisering. Deze taken worden met het wetsvoorstel wettelijk geborgd. Ook wordt de taak van Neth-ER (informerende van het kennisveld over relevante ontwikkelingen in de EU) met dit wetsvoorstel wettelijk geborgd. De concrete aanleiding voor het wetsvoorstel is het Project Grondig en de constatering dat de subsidieverlening aan Nuffic en Neth-er een verhoogd risico hebben op ongeoorloofde staatsteun.
- Op 12 april 2021 heeft de behandeling in de CWIZO plaatsgevonden. EZK heeft in CWIZO aan OCW meegegeven dat Nuffic ook diploma's waardeert ten behoeve van de RVO (mbt verblijfsvergunningen zelfstandig ondernemers), en in de praktijk sprake is van risico's op misbruik, omdat Nuffic alleen het niveau van het diploma waardeert en niet de authenticiteit. EZK heeft aangeboden mee te willen denken als dit ook bij OCW zou spelen. In de CWIZO is aangegeven dat in het kader van de taak van Nuffic om ho-instellingen desgevraagd te adviseren over de waarde van het diploma, ook de authenticiteit door Nuffic wordt beoordeeld. Mochten er toch zorgen of risico's ontstaan, dan zal van het aanbod van EZK om mee te denken gebruik worden gemaakt. Dit heeft dus niet tot aanpassing van het wetsvoorstel of de toelichting geleid. De CWIZO heeft ingestemd met agendering in de MR.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

nota

Nader rapport wetsvoorstel wettelijke taken
internationalisering onderwijs

Aanleiding

Recentelijk heeft de afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) advies uitgebracht bij het wetsvoorstel wettelijke taken internationalisering. In dit wetsvoorstel wordt een aantal taken van Nuffic en een nog aan te wijzen rechtspersoon (beoogd: Neth-ER) wettelijk verankerd. Het advies van de Afdeling betreft een B-advies. De Afdeling vraagt aandacht voor een nadere toelichting omtrent de bredere taken van Nuffic en wijst op een staatssteunrisico dat voortvloeit uit de in het aan de Afdeling voorgelegde wetsvoorstel gekozen vormgeving van specifieke taken in het wetsvoorstel.

Het nader rapport wordt uitgebracht in overeenstemming met de staatssecretaris van EZK. EZK is betrokken vanwege hun betrokkenheid bij het onderwerp innovatie. Afstemming met EZK vindt plaats voordat u het ministerraadsformulier en het nader rapport ondertekent.

Besluiten door ondertekening

Indien u akkoord met het nader rapport en het gewijzigde wetsvoorstel, wordt u verzocht het ministerraadsformulier te ondertekenen.

Ter informatie treft u een track changes versie aan van het wetsvoorstel, om inzichtelijk te maken welke wijzigingen zijn aangebracht naar aanleiding van het advies van de Afdeling.

Kernpunten

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is het wetsvoorstel en de memorie van toelichting aangepast, alsmede een nader rapport opgesteld. Het nader rapport en de aanpassingen in het wetsvoorstel zijn tot stand gekomen na overleg tussen de betrokken beleidsdirecties en WJZ en zijn in een eerder stadium voorgelegd aan de DGHBWE. De aanpassingen vallen uiteen in twee categorieën, te weten:

- een beschrijving van de aanleiding van het wetsvoorstel en het bredere takenpakket van Nuffic en de sturing daarop vanuit OCW; en
- een aanpassing in de wettelijke taak van Nuffic gelet op het door de Afdeling geconstateerde risico op staatssteun in het aan de Afdeling voorgelegde wetsvoorstel.

Beschrijving takenpakket en sturing Nuffic

Wetgeving en Juridische
Zaken

Van

T 06-

Datum

16 juli 2021

Referentie

Bijlagen

1. Ministerraadsformulier
2. Nader rapport
3. Gewijzigd wetsvoorstel (incl. toelichting)
4. Trackchanges versie wetsvoorstel
5. Advies Raad van State

Kopie voor

Reeds afgestemd met
HOenS, IB

Aantal pagina's
3

In het nader rapport en de gewijzigde memorie van toelichting wordt naar aanleiding van het advies van de Afdeling, ingegaan op het bredere takenpakket van Nuffic.

Datum
16 juli 2021

Naar aanleiding van het ADR-rapport uit 2018 en de interne heroverweging van de subsidierelatie met Nuffic, de taken die Nuffic uitvoert, en de sturing daarop vanuit OCW, is een traject ingezet om dit herijken en heroverwegen. Als gevolg van dit traject zijn sommige werkzaamheden die Nuffic voor OCW verrichte, aanbesteed. In 2021 is deze aanbesteding afgerond. Op grond van de aanbestedingsprocedure is de opdracht gegund aan Nuffic. Daarnaast zijn de taken die voortvloeien uit de Erasmus-verordening in een apart wetsvoorstel opgenomen (het betreft implementatie van EU-regelgeving). Ook worden sommige taken afgestoten en afgebouwd. Tot slot wordt met bijgevoegd wetsvoorstel een aantal taken wettelijk verankerd, vanwege het publieke belang dat is gelegen in die taken, en om de continuïteit van deze taken te kunnen verzekeren. Ook wordt met het wetsvoorstel op onderdelen uitvoering gegeven aan de Lissabon Erkenningsconventie.

Mogelijke economische activiteiten

De Afdeling merkt op dat twee taken die aan Nuffic worden opgedragen mogelijk marktactiviteiten betreffen, dat wil zeggen: diensten die door verschillende marktpartijen kunnen worden uitgevoerd en die dus niet zonder nadere motivering exclusief aan Nuffic mogen worden opgedragen. De Afdeling noemt hierbij specifiek de diplomawaarderingstaak en de onderzoekstaak.

Diplomawaardering

Hoewel de Afdeling gelijk heeft dat diplomawaardering in de kern ook door marktpartijen zou kunnen worden uitgevoerd, wordt in het wetsvoorstel thans voorzien in een exclusieve taak van Nuffic als het gaat om het beoordelen van de waarde van een in het buitenland behaald diploma. In het bijgevoegde aangepaste wetsvoorstel is dit derhalve - met een uitgebreidere en aanvullende toelichting – gehandhaafd in het wetsvoorstel.

Het staat een ieder vrij om diplomawaarderingen uit te voeren en aan te vragen, echter in het kader van de toegang tot het hoger onderwijs en de stelselverantwoordelijkheid die in dat kader op het minister van OCW rust, is het van belang dat advisering over de gelijkwaardigheid van diploma's gelet op de inschrijving op een consistente en deskundige wijze gebeurt. Dit raakt in de kern aan de toegankelijkheid van, en kanselijkheid binnen, het onderwijs. In het nader rapport wordt hier nader op ingegaan. Tevens vereist de Lissabon Erkenningsconventie dat een nationaal informatiecentrum wordt ingericht dat zich onder andere bezighoudt met het adviseren rondom de waarde van diploma's. Met deze aanvullende toelichting wordt invulling gegeven aan de kritiek van de Afdeling en daarmee wordt ook het staatssteunrisico op dit punt weggenomen.

Onderzoekstaak

Het doen van onderzoek in opdracht van het ministerie is een economische activiteit en kan door verschillende marktpartijen worden uitgevoerd. Het ministerie kan deze onderzoeken niet exclusief aan Nuffic opdragen. Het betreft derhalve een terechte opmerking dat de wijze waarop het wetsvoorstel zoals die is voorgelegd aan de Afdeling, aanpassing behoeft. Het wetsvoorstel zou in die zin

kunnen worden aangepast dat de onderzoekstaak van Nuffic in zijn geheel komt te vervallen. Dat zou zeker het door de Afdeling geconstateerde staatssteunrisico wegnemen. Evenwel kan Nuffic niet functioneren als kennis- en expertisecentrum zonder het doen van onderzoek. Als Nuffic niet investeert in het doen van onderzoek, zullen zij op termijn de benodigde kennis en expertise verliezen om adequaat te kunnen functioneren. Om die reden is in het nader rapport thans opgenomen dat het inherent aan het zijn van kennis- en expertisecentrum is dat Nuffic onderzoek zelfstandig en uit eigen initiatief onderzoek kan verrichten. In het wetsvoorstel en de memorie van toelichting is dit tevens aangepast en nader toegelicht.

Datum
16 juli 2021

De consequentie van de keuze om Nuffic uitdrukkelijk zelf de rol te geven om onderzoek te doen is dat Nuffic zelfstandig ook verwerkingsverantwoordelijke wordt. Hierover zal met Nuffic het gesprek worden gevoerd. Bijgevolg is eveneens dat – indien het noodzakelijk is voor het doen van onderzoeken door Nuffic – Nuffic niet zonder meer toegang heeft tot de gegevens uit het register onderwijsdeelnemers. Mocht blijken dat het wel noodzakelijk is dat Nuffic toegang heeft tot deze gegevens, dan zal hiertoe het besluit register onderwijsdeelnemers moeten worden gewijzigd. Daarbij speelt wel een rol dat de Autoriteit Persoonsgegevens zich in het recente verleden kritisch heeft uitgelaten over het verstrekken van gegevens uit dit register aan private partijen. Het vereist dus een zorgvuldig traject om dit voor Nuffic – indien nodig – mogelijk te maken.

Overige aanpassingen in het wetsvoorstel

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om enkele wijzigingen aan te brengen in het wetsvoorstel en de toelichting om deze op onderdelen te verhelderen. Dit betreffen geen inhoudelijke (beleids)wijzigingen.

Toelichting

- In het kader van de beleidslijn actieve openbaarmaking wordt deze nota openbaar gemaakt op het moment dat het wetsvoorstel aanhangig wordt gemaakt bij de Tweede Kamer. Separaat wordt u geïnformeerd over de overige stukken die in dit kader openbaar worden gemaakt.
- Het streven is nog steeds om het wetsvoorstel inwerking te laten treden per 1 januari 2022.